

DUOMENŲ ATVĖRIMO PAŽANGOS VERTINIMO METODIKA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Duomenų atvėrimo pažangos vertinimo metodika (toliau – Metodika) – tai duomenų atvėrimo progresui pamatuoti skirtų veiklų visuma, apimanti pažangos vertinimo rodiklius ir jiems apskaičiuoti reikiamas priemones, kurias vykdant įgyvendinama Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų 7 straipsnio 3 dalies 3 punkto nuostata dėl dokumentų rinkinių sudarymo stebėsenos.

2. Duomenų atvėrimo pažangos vertinimą atlieka Informacinės visuomenės plėtros komitetas (toliau – IVPK).

3. Duomenų rinkinių pažangos stebėsenos ir vertinimo rezultatai publikuojami Dokumentų rinkinių portale (toliau – Portalas).

4. Duomenų atvėrimo pažangos vertinimo metodikoje naudojamos šios sąvokos:

4.1. atviri duomenys – laisvai prieinami institucijos veikloje ar dokumentuose užfiksuoti ir kaupiami duomenys, informacija ar jos dalis, nepaisant jų pateikimo būdo, formos ir laikmenos, įskaitant Institucijų valdomų duomenų šaltinių duomenis, kuriuos visi asmenys gali pakartotinai naudoti ir platinti bet kokių tikslu, nurodydami jų šaltinį ir užtikrindami duomenų naudojimo sąlygas, kuriomis duomenys buvo gauti;

4.2. atvirų duomenų rinkinys – duomenys, kuriems suformuotas metaduomenų aprašymas, atitinkantis Duomenų katalogo žodyno (angl. – *DCAT/Data CAtalogue vocabulary*) reikalavimus, atvertų duomenų struktūra yra aiškiai apibrėžta, o patys duomenys yra parengti ir teikiami naudojimui technologiškai atvirais formatais pagal rinkiniui taikomas naudojimo sąlygas;

4.3. inventorintas atvirų duomenų rinkinys – atvirų duomenų rinkinys, kuriam Portale yra įvestas pavadinimas, aprašymas ir kurio būseną yra „inventorintas“.

4.4. atvirų duomenų brandos lygis – atvirų duomenų rinkinio formatas, kuriuo atverti atvirų duomenų rinkinio duomenys ir kuris įvertintas pagal Tim Berners-Lee penkių žvaigždučių brandos lygio modelį¹;

4.5. atvirų duomenų kategorijos – Lietuvos dokumentų rinkinių portale nustatytos atvirų duomenų kategorijos, pagal kurias yra grupuojami atvirų duomenų rinkiniai ir kurų aukščiausias hierarchinis lygmuo atitinka Europos atvirų duomenų portalo kategorijas;

4.6. metinis duomenų atvėrimo planas – atvirų duomenų rinkinių sąrašas, kurį planuojama atverti per ateinančius kalendorinius metus, sudarytas pagal duomenų atvėrimo prioritetus;

4.7. institucijos – Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo nustatyta tvarka teikiančioms informaciją ir duomenis naudojimui ir pakartotiniam naudojimui.

II SKYRIUS DUOMENŲ ATVĖRIMO PAŽANGOS VERTINIMO PROCESAS

¹ Nuoroda į šaltinį internete: <http://5stardata.info/en/>

5. Pažangos vertinimas yra atliekamas pagal Statistinius pažangos vertinimo rodiklius (toliau – Rodiklius), naudojant Portale arba kitoje duomenis atveriančios institucijos naudojamose infrastruktūroje kaupiamus duomenis.

6. Rodikliai yra fiksuojami pagal faktinę duomenų atvėrimo eigą Portalo priemonėmis ir publikuojami viešai Portale.

7. IVPK parengia duomenų atvėrimo pažangos vertinimo ataskaitą už praėjusius metus iki kitų metų I ketvirčio pabaigos ir ją pateikia už atvirų duomenų politikos formavimą atsakingai institucijai ir, su ja suderinusi, paskelbia Portale.

8. Rengiant metinę pažangos vertinimo ataskaitą, rodiklių reikšmės lyginamos su ankstesnėmis reikšmėmis ir nustatomos metinės, o vėliau ir daugiametės (trijų metų ar pan.) kitimo tendencijos pagal atskiras ministrų pavaldumo ir veiklos sritis. Rodiklių matavimo atskaitos tašką (angl. *benchmark*) nustato IVPK pradinėje Portalo paleidimo stadijoje.

Duomenų atvėrimo pažangos vertinimo ataskaitoje, atsižvelgus į duomenų poreikį bei aktualumą, pateikiami siūlymai dėl siektinų duomenų atvėrimo rodiklių pagal veiklos sritis ir Lietuvos dokumentų portale nustatytas atvirų duomenų rinkinių kategorijas.

III SKYRIUS

DUOMENŲ ATVĖRIMO PAŽANGOS VERTINIMO RODIKLIAI

9. Duomenų atvėrimo pažangos vertinimas apima duomenų inventorinimo, atvėrimo planavimo, duomenų atvėrimo bei paklausos tenkinimo ir atvirų duomenų rinkinių panaudojimo procesus ir jų dinamiką pagal veiklos kategorijas, ministrų valdymo sritis ir institucijas.

10. Metodikoje kiekvienam duomenų atvėrimo procesui, kuriam vertinama pažanganustatomi rodikliai ir jų stebėsenos pobūdis:

10.1. Matavimo vienetas – rodikliai gali būti vertinami absoliučiu dydžiu, procentine išraiška arba koeficientu.

10.2. Matavimo lygmuo – rodikliai gali būti vertinami valstybės, ministrų valdymo sričių ar institucijos, kurios atveria duomenis lygmenimis.

10.3. Matavimo periodiškumas – rodikliai gali būti vertinami metų, ketvirčių, mėnesių periodiškumu arba realiu laiku.

10.4. Imtis – nustato duomenų, kurie yra vertinami, apimtį.

1 lentelė. Duomenų atvėrimo pažangos vertinimo rodikliai

Eil. Nr.	Vertinimo pobūdis	Rodiklis	Rodiklio aprašymas
1.	Duomenų Inventorinimo proceso pažanga	R.1. Inventorintų atvirų duomenų rinkinių skaičius	Apskaičiavimo metodas – Portale esančių atvirų duomenų rinkinių, kurių būseną yra „inventorintas“ kiekis. Matavimo vienetas – vienetai. Matavimo lygmuo – valstybė, ministrų valdymo sritys, institucijos. Matavimo periodiškumas – metai, ketvirčiai, mėnesiai, realiu laiku. Imtis – Portalo atvirų duomenų rinkiniai, kurių būseną „inventorinti“.
2.		R.2. Inventorinimo pažanga	Apskaičiavimo metodas – Portale per pasirinktą periodą inventorintų duomenų rinkinių skaičiaus ir bendro atvirų duomenų skaičiaus santykis. Matavimo vienetas – procentai. Matavimo lygmuo – valstybė, ministrų valdymo sritys, institucijos. Matavimo periodiškumas – metai, ketvirčiai, mėnesiai. Imtis – Portalo duomenų rinkiniai, kuriems yra priskirtos būsenos, pradedant būseną „inventorinti“ ir baigiant būseną „atverti“.
3.	Duomenų atvėrimo įgyvendinimas ir poreikio tenkinimas	R.3. Bendras atvertų duomenų rinkinių skaičius.	Apskaičiavimo metodas – Portale esančių atvertų duomenų rinkinių suma. Matavimo vienetas – vienetai. Matavimo lygmuo – valstybė, ministrų valdymo sritys, institucijos. Matavimo periodiškumas – metai, ketvirčiai, mėnesiai, realiu laiku. Imtis – Portalo duomenų rinkiniai, kurių būseną „atverti“.
4.		R4. Duomenų atvėrimo pažanga.	Apskaičiavimo metodas – Portale per pasirinktą periodą atvertų duomenų rinkinių ir per praėjusį periodą atvertų duomenų rinkinių santykis. Matavimo vienetas – procentai. Matavimo lygmuo – valstybė, ministrų valdymo sritys, institucijos. Matavimo periodiškumas – metai, ketvirčiai. Imtis – Portalo duomenų rinkiniai, kurių būseną „atverti“.
5.		R.5 Metinio duomenų atvėrimo plano įgyvendinimo pažanga.	Apskaičiavimo metodas – Portale per pasirinktą periodą atvertų duomenų rinkinių skaičiaus ir metiniame duomenų atvėrimo plane esančių duomenų rinkinių skaičiaus santykis.

		<p>Matavimo vienetas – procentai.</p> <p>Matavimo lygmuo – valstybė, ministrų valdymo sritys, institucijos.</p> <p>Matavimo periodiškumas – metai, ketvirčiai, mėnesiai.</p> <p>Imtis – Portalo duomenų rinkiniai, kurie yra įtraukti į metinį duomenų atvėrimo planą.</p>
6.	R.6. Atvertų duomenų rinkinių skaičius pagal atvirų duomenų kategorijas.	<p>Apskaičiavimo metodas – Portale esančių rinkinių suma kiekvienai atvirų duomenų rinkinių kategorijai.</p> <p>Matavimo vienetas – vienetai.</p> <p>Matavimo lygmuo – valstybė, institucijos.</p> <p>Matavimo periodiškumas – metai, ketvirčiai, mėnesiai, realiu laiku.</p> <p>Imtis – Portalo duomenų rinkiniai, kurių būseną „atverti“, pagal atvirų duomenų kategorijas.</p>
7.	R.7. Duomenų atvėrimo pažanga pagal atvirų duomenų kategorijas.	<p>Apskaičiavimo metodas – Portale per pasirinktą periodą atvertų duomenų rinkinių ir per praėjusį periodą atvertų duomenų rinkinių santykis pagal kiekvieną atvirų duomenų rinkinių kategoriją.</p> <p>Matavimo vienetas – procentai.</p> <p>Matavimo lygmuo – valstybė, institucijos.</p> <p>Matavimo periodiškumas – metai, ketvirčiai, mėnesiai.</p> <p>Imtis – Portalo duomenų rinkiniai, kurių būseną „atverti“, pagal atvirų duomenų kategorijas.</p>
8.	R.8. Atvertų duomenų rinkinių, kurie yra susiję su naudotojų pateiktu atvirų duomenų poreikiu, skaičius.	<p>Apskaičiavimo metodas – Portale esančių atvertų duomenų rinkinių, kurie yra susieti su Portale užfiksuotomis atvirų duomenų poreikio užklausomis, suma.</p> <p>Matavimo vienetas – vienetai.</p> <p>Matavimo lygmuo – valstybė, ministrų valdymo sritys, institucijos.</p> <p>Matavimo periodiškumas – metai, ketvirčiai, mėnesiai, realiu laiku.</p> <p>Imtis – Portalo duomenų rinkiniai, kurių būseną „atverti“ ir Portale užfiksuotos atvirų duomenų poreikio užklausos.</p>
9.	R.9. Atvirų duomenų poreikio įgyvendinimas.	<p>Apskaičiavimo metodas – Portale atvertų duomenų rinkinių, kuriems buvo užfiksuotas atvirų duomenų poreikis ir atvirų duomenų poreikio užklausų santykis.</p> <p>Matavimo vienetas – procentai.</p> <p>Matavimo lygmuo – valstybė, ministrų valdymo sritys, institucijos.</p>

			<p>Matavimo periodiškumas – metai, ketvirčiai, mėnesiai.</p> <p>Imtis – Portalo duomenų rinkiniai, kurių būseną „atverti“ ir Portale užfiksuotos atvirų duomenų poreikio užklausa.</p>
10.		R.10. Atvertų duomenų rinkinių, kurie yra susiję su naudotojų pateiktu atvirų duomenų poreikiu, skaičiaus augimas.	<p>Apskaičiavimo metodas – Portale per pasirinktą periodą atvertų duomenų rinkinių, kurie yra susieti su Portale užfiksuotu atvirų duomenų poreikio užklausa, ir per praėjusį periodą atvertų duomenų rinkinių, kurie yra susieti su Portale užfiksuotu atvirų duomenų poreikio užklausa, santykis.</p> <p>Matavimo vienetas – procentai.</p> <p>Matavimo lygmuo – valstybė, ministrų valdymo sritys, institucijos.</p> <p>Matavimo periodiškumas – metai, ketvirčiai, mėnesiai.</p> <p>Imtis – Portalo duomenų rinkiniai, kurių būseną „atverti“ ir Portale užfiksuotos atvirų duomenų poreikio užklausa.</p>
11.		R.11. Atvertų duomenų rinkinių brandos lygio vidurkis.	<p>Apskaičiavimo metodas – Portale atvertų duomenų rinkinių brandos balo (nuo 1 iki 5) vidurkis.</p> <p>Matavimo vienetas – koeficientas, kurio reikšmės nuo 1 iki 5</p> <p>Matavimo lygmuo – valstybė, ministrų valdymo sritys, institucijos.</p> <p>Matavimo periodiškumas – metai, ketvirčiai, mėnesiai.</p> <p>Imtis - Portalo duomenų rinkiniai, kurių būseną „atverti“.</p>
12.		R.12. Atvertų duomenų skaičius pagal brandos lygius.	<p>Apskaičiavimo metodas – Atvertų duomenų rinkinių suma, pagal brandos lygius.</p> <p>Matavimo vienetas – vienetai.</p> <p>Matavimo lygmuo – valstybė, ministrų valdymo sritys, institucijos.</p> <p>Matavimo periodiškumas – metai, ketvirčiai, mėnesiai, realiu laiku.</p> <p>Imtis - Portalo duomenų rinkiniai, kurių būseną „atverti“.</p>
13.	Duomenų atvėrimo atitikimas vartotojų paklausai	R.13. Portalo naudojimas.	<p>Apskaičiavimo metodas – Portalo puslapių peržiūrų suma per pasirinktą periodą.</p> <p>Matavimo vienetas – vienetai.</p> <p>Matavimo lygmuo – valstybė, ministrų valdymo sritys, institucijos.</p>

		Matavimo periodiškumas – metai, ketvirčiai, mėnesiai, realiu laiku. Imtis – Visos Portalo puslapių peržiūros.
14.	R.14. Portalo naudojimo pažanga.	Apskaičiavimo metodas – Portalo peržiūrų skaičiaus pasirinkto periodo pabaigoje ir portalo peržiūrų skaičiaus praėjusio periodo pabaigoje santykis. Matavimo vienetas – procentai. Matavimo lygmuo – valstybė, ministrų valdymo sritys, institucijos. Matavimo periodiškumas – metai, ketvirčiai, mėnesiai. Imtis – Visos Portalo puslapių peržiūros.
15.	R.15. Portale registruotų duomenų tvarkytojų naudotojų skaičius.	Apskaičiavimo metodas – Portale registruotų naudotojų, kurie turi duomenų tvarkytojo rolę, suma. Matavimo vienetas – vienetai. Matavimo lygmuo – valstybė, ministrų valdymo sritys, institucijos. Matavimo periodiškumas – metai, ketvirčiai, mėnesiai, realiu laiku. Imtis – registruoti Portalo naudotojai.
16.	R.16. Portale registruotų atvirų duomenų naudotojų skaičius	Apskaičiavimo metodas – Portale registruotų naudotojų (duomenų vartotojų), kurie neturi duomenų tvarkytojo rolės, suma. Matavimo vienetas – vienetai. Matavimo lygmuo – valstybė, ministrų valdymo sritys, institucijos. Matavimo periodiškumas – metai, ketvirčiai, mėnesiai, realiu laiku. Imtis – registruoti Portalo naudotojai.
17.	R.17. Portale registruotų duomenų naudotojų skaičiaus pokytis.	Apskaičiavimo metodas – Portalo registruotų naudotojų skaičiaus pasirinkto periodo pabaigoje ir portalo registruotų naudotojų skaičiaus praėjusio periodo pabaigoje santykis. Matavimo vienetas – procentai. Matavimo lygmuo – valstybė, ministrų valdymo sritys, institucijos. Matavimo periodiškumas – metai, ketvirčiai, mėnesiai. Imtis – registruoti Portalo naudotojai.
18.	R.18. Atvirų duomenų rinkinių parsisiuntimų skaičius.	Apskaičiavimo metodas – Portale esančių atvirų duomenų rinkinių parsisiuntimų suma per pasirinktą periodą. Matavimo vienetas – vienetai.

			<p>Matavimo lygmuo – valstybė, ministrų valdymo sritys, institucijos.</p> <p>Matavimo periodiškumas – metai, ketvirčiai, mėnesiai, realiu laiku.</p> <p>Imtis – Atvirų duomenų rinkinių atsiuntimai Portalo priemonėmis.</p>
19.		R.19. Parsiuntimų skaičiaus pokytis.	<p>Apskaičiavimo metodas – Portale atvertų duomenų rinkinių parsisiuntimų skaičiaus pasirinkto periodo pabaigoje ir atvertų duomenų rinkinių parsisiuntimų skaičiaus praėjusio periodo pabaigoje santykis.</p> <p>Matavimo vienetas – procentai.</p> <p>Matavimo lygmuo – valstybė, ministrų valdymo sritys, institucijos.</p> <p>Matavimo periodiškumas – metai, ketvirčiai, mėnesiai.</p> <p>Imtis – Atvirų duomenų rinkinių atsiuntimai Portalo priemonėmis.</p>
20.		R.20. Atvirų duomenų rinkinių parsisiuntimų skaičius tinklinių paslaugų pagalba.	<p>Apskaičiavimo metodas – ne Portale talpinamų atvirų duomenų rinkinių parsisiuntimų tinklo paslaugų pagalba suma per pasirinktą periodą.</p> <p>Matavimo vienetas – procentai.</p> <p>Matavimo lygmuo – valstybė, ministrų valdymo sritys, institucijos.</p> <p>Matavimo periodiškumas – metai, ketvirčiai, mėnesiai.</p> <p>Imtis – Atvirų duomenų rinkinių atsiuntimai ne Portalo priemonėmis.</p>
21.		R.21. Atvirų duomenų rinkinių parsisiuntimų tinklinių paslaugų pagalba skaičiaus pokytis	<p>Apskaičiavimo metodas – ne Portale talpinamų atvirų duomenų rinkinių parsisiuntimų tinklo paslaugų pagalba skaičiaus pasirinkto periodo pabaigoje ir atvirų duomenų rinkinių parsisiuntimų tinklo paslaugų pagalba skaičiaus praėjusio periodo pabaigoje santykis.</p> <p>Matavimo vienetas – procentai.</p> <p>Matavimo lygmuo – valstybė, ministrų valdymo sritys, institucijos.</p> <p>Matavimo periodiškumas – metai, ketvirčiai, mėnesiai.</p> <p>Imtis – Atvirų duomenų rinkinių atsiuntimai ne Portalo priemonėmis.</p>
22.		R.22. Duomenų rinkinių parsisiuntimų skaičius pagal atvirų duomenų kategorijas.	<p>Apskaičiavimo metodas – Portale esančių atvirų duomenų rinkinių parsisiuntimų suma per pasirinktą periodą pagal atvirų duomenų kategorijas.</p> <p>Matavimo vienetas – vienetai.</p>

		<p>Matavimo lygmuo – valstybė, institucijos. Matavimo periodiškumas – metai, ketvirčiai, mėnesiai, realiu laiku. Imtis – Atvirų duomenų rinkinių atsisiuntimai Portalo priemonėmis.</p>
23.	<p>R.23. Duomenų rinkinių parsisiuntimų skaičiaus pagal atvirų duomenų kategorijas pokytis</p>	<p>Apskaičiavimo metodas – Portale atvertų duomenų rinkinių parsisiuntimų skaičiaus pasirinkto periodo pabaigoje ir atvertų duomenų rinkinių parsisiuntimų skaičiaus praėjusio periodo pabaigoje santykis pagal atvirų duomenų kategorijas. Matavimo vienetas – procentai. Matavimo lygmuo – valstybė, institucijos. Matavimo periodiškumas – metai, ketvirčiai, mėnesiai. Imtis – Atvirų duomenų rinkinių atsisiuntimai Portalo priemonėmis.</p>
24.	<p>R.24. Atvirų duomenų pakartotinio panaudojimo atvejų – gerųjų praktikų (angl. <i>business case</i>) skaičius.</p>	<p>Apskaičiavimo metodas – Portale pateiktų pakartotinio panaudojimo atvejų suma per pasirinktą periodą. Matavimo vienetas – vienetai. Matavimo lygmuo – valstybė, ministrų valdymo sritys, institucijos. Matavimo periodiškumas – metai, ketvirčiai, mėnesiai, realiu laiku. Imtis – Portalo priemonėmis pateiktos atvirų duomenų rinkinių pakartotinio panaudojimo atvejai.</p>
25.	<p>R.23. Užklausų dėl naujų duomenų atvėrimo skaičius.</p>	<p>Apskaičiavimo metodas – Portale pateiktų užklausų dėl naujų duomenų atvėrimo suma per pasirinktą periodą. Matavimo vienetas – vienetai. Matavimo lygmuo – valstybė, ministrų valdymo sritys, institucijos. Matavimo periodiškumas – metai, ketvirčiai, mėnesiai, realiu laiku. Imtis – Portalo priemonėmis pateiktos atvirų duomenų poreikio užklausos.</p>
26.	<p>R.25. Užklausų dėl naujų duomenų atvėrimo skaičiaus pokytis</p>	<p>Apskaičiavimo metodas – Portalo priemonėmis pateiktų atvirų duomenų poreikio užklausų skaičiaus pasirinkto periodo pabaigoje ir atvirų duomenų poreikio užklausų skaičiaus praėjusio periodo pabaigoje santykis. Matavimo pokytis – procentai. Matavimo lygmuo – valstybė, ministrų valdymo sritys, institucijos.</p>

			Matavimo periodiškumas – metai, ketvirčiai mėnesiai. Imtis – Portalo priemonėmis pateiktos atvirų duomenų poreikio užklauso.
--	--	--	---

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

11. IVPK teikia informaciją ir paaiškinimus dėl Duomenų atvėrimo pažangos vertinimo proceso ir rodiklių.